



# MONITORUL OFICIAL

## AL

### ROMÂNIEI

PARTEA I

Anul VI — Nr. 49

LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 25 februarie 1994

#### SUMAR

Nr.	Pagina
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
796/1993. — Hotărâre privind sumele fixe care se acordă societăților comerciale de profil pentru unele semințe livrate producătorilor agricoli individuali și asociațiilor agricole organizate potrivit Legii nr. 18/1991 și Legii nr. 36/1991 . . . . .	1—2
41. — Hotărâre privind suplimentarea cu 50 de locuri a cifrei de școlarizare prevăzute pentru studii fără plata taxelor școlare, cu suportarea integrală, pe cont propriu, a cheltuielilor de întreținere, aprobată pentru tinerii de origine română din străinătate prin Hotărârea Guvernului nr. 288/1993 . . . . .	2
45. — Hotărâre de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 206/1993 privind unele măsuri pentru continuarea liberalizării prețurilor și tarifelor . . . . .	3—4
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 62 din 21 octombrie 1993 . . . . .	4—6
Decizia nr. 69 din 24 noiembrie 1993 . . . . .	6—8

## HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

### HOTĂRĂRE

**privind sumele fixe care se acordă societăților comerciale de profil pentru unele semințe livrate producătorilor agricoli individuali și asociațiilor agricole organizate potrivit Legii nr. 18/1991 și Legii nr. 36/1991**

Guvernul României hotărăște:

Art. 1. — Se acordă o sumă fixă (lei/kg), care se va suporta de la buget, societăților comerciale de profil, pentru sămânță din speciile grâu, orz, porumb, floarea-soarelui, cartof, in și cânepă pentru fibră, din catego-

riile biologice elită și înmulțirea I, livrată producătorilor agricoli individuali și asociațiilor agricole organizate potrivit Legii nr. 18/1991 și Legii nr. 36/1991, care se va scădea din prețul cu ridicata.

Art. 2. — Anual, Ministerul Agriculturii și Alimentației, cu acordul Ministerului Finanțelor, va stabili sumele fixe care se vor suporta de la buget, pe specii și categorii biologice de semințe, și modul de acordare

a acestora pe baza normelor metodologice ce se vor elabora în acest sens.

Art. 3. — Prevederile art. 3 alin. 5 și 6 din H.C.M. nr. 780/1972 se abrogă.

PRIM-MINISTRU  
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează :  
Ministrul agriculturii și alimentației,  
**Ioan Oancea**  
Ministru de stat,  
ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

București, 30 decembrie 1993.

Nr. 796.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

### H O T Ă R Ă R E

**privind suplimentarea cu 50 de locuri a cifrei de școlarizare prevăzute pentru studii fără plata taxelor școlare, cu suportarea integrală, pe cont propriu, a cheltuielilor de întreținere, aprobată pentru tinerii de origine română din străinătate prin Hotărârea Guvernului nr. 288/1993**

**Guvernul României hotărăște :**

Art. 1. — Se suplimentează cifra de școlarizare de 150 de locuri pentru studii fără plata taxelor școlare, cu suportarea integrală, pe cont propriu, a cheltuielilor de întreținere, prevăzută în Hotărârea Guvernului nr. 288/1993, cu încă 50 de locuri.

Art. 2. — Aceste locuri se acordă unor tineri de origine română din țările balcanice, precum și din țări unde există comunități românești, care dovedesc originea română prin acte legale emise de autorități competente sau de comunitățile românești din țările de reședință.

Art. 3. — Locurile respective vor fi acordate, cu prioritate, celor care solicită să studieze în următoarele

domenii : filologie, pedagogie, teologie, istorie, drept, artă.

Art. 4. — Nominalizarea celor 50 de locuri pentru studii fără plata taxelor școlare, cu suportarea integrală, pe cont propriu, a cheltuielilor de întreținere se face, în comun, de către Ministerul Afacerilor Externe și Ministerul Învățământului pe baza unor criterii de selecție aduse la cunoștință celor interesați.

Art. 5. — Acordarea respectivelor locuri pentru studii fără plata taxelor școlare, cu suportarea integrală, pe cont propriu, a cheltuielilor de întreținere se face începând cu data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU  
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează :  
Ministrul învățământului,  
**Liviu Maior**  
Ministru de stat,  
ministrul afacerilor externe,  
**Teodor Viorel Meleşcanu**

București, 8 februarie 1994.

Nr. 41.

## GUVERNUL ROMÂNIEI

## HOTĂRÂRE

## de modificare și completare a Hotărârii Guvernului nr. 206/1993 privind unele măsuri pentru continuarea liberalizării prețurilor și tarifelor

Guvernul României hotărăște :

Art. I. — Hotărârea Guvernului nr. 206/1993 privind unele măsuri pentru continuarea liberalizării prețurilor și tarifelor se modifică și se completează după cum urmează :

1. Articolul 1 se completează cu alineatul 4, având următorul cuprins :

„Pentru produsele și serviciile de interes local, prevăzute în anexă, supravegherea se exercită de Ministerul Finanțelor — Departamentul de evoluție a prețurilor și protecția concurenței prin serviciile sale teritoriale de prețuri și protecție a concurenței împreună cu autoritățile administrației publice județene și a municipiului București, conform Legii administrației publice locale nr. 69/1991.“

2. Articolul 3 se completează cu alineatul 3, având următorul cuprins :

„Prevederile alineatelor precedente nu se aplică pentru energie electrică și termică, cărbuni, gaze naturale și produse petroliere. Agenții economici beneficiari ai acestor produse vor lua în calcul — la dimensionarea prețurilor și tarifelor pentru produsele și serviciile proprii — și influențele primite la aprovizionarea lor tehnico-materială, care nu au putut fi recuperate în primele 30 de zile de la aprovizionarea la noile prețuri.“

3. Articolul 5 se modifică și se completează, având următorul cuprins :

„Art. 5. — Agenții economici, indiferent de forma de organizare și titularul dreptului de proprietate, sunt obligați să aducă la cunoștința beneficiarilor și populației :

— prețurile, tarifele, adaosul comercial și cotele de comision practicate ;

— principalele caracteristici calitative ale produselor și serviciilor respective, în concordanță cu nivelul prețurilor și tarifelor practicate.

Informarea beneficiarilor și a populației se face prin cataloage sau liste cuprinzând prețurile, tarifele, adaosurile sau cotele de comision practicate, care vor fi afișate în magazine sau locuri de desfacere sau prestare a serviciilor, precum și prin marcarea, etichetare ori inscripționare a prețurilor pe produse sau loturi de marfă.“

4. După articolul 5 se introduc trei noi articole, cu următorul cuprins :

„Art. 5/1. — Prevederile art. 16 alin. 2 din Hotărârea Guvernului nr. 464/1991 cu privire la reglementarea regimului prețurilor se aplică și în cazul instituțiilor publice.

Art. 5/2. — Chiriile pentru locuințele din fondul de stat sunt cele în vigoare la data prezentei hotărâri.

Art. 5/3. — Prevederile Hotărârii Guvernului nr. 714/1991 privind completarea Hotărârii Guvernului nr. 460 din 30 iunie 1991 se aplică și pentru bunurile de consum importate în contul creanțelor, precum și pentru cele provenite din ajutoarele materiale destinate comercializării.“

5. Anexa la Hotărârea Guvernului nr. 206/1993 se modifică și se înlocuiește cu anexa la prezenta hotărâre.

Art. II. — Prevederile prezentei hotărâri se aplică începând cu data publicării ei în Monitorul Oficial al României.

Pe aceeași dată se abrogă pozițiile „porcine“ și „găini tineret și adulte“ din anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 197 bis/1993 cu privire la prețurile de contractare și de achiziție, garantate de stat, la unele produse agricole de bază și modul de decontare a grăului provenit din import.

Art. III. — Ministerul Finanțelor, Ministerul Industriilor, Ministerul Comerțului și celelalte ministere de resort vor asigura punerea în executare a prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU  
NICOLAE VĂCĂROIU

Contrasemnează :

Ministru de stat,  
ministrul finanțelor,  
**Florin Georgescu**

Ministru de stat,  
ministrul comerțului,  
**Cristian Ionescu**

Ministru de stat,  
președintele Consiliului de coordonare,  
strategie și reformă economică,  
**Mircea Coșea**

Ministru de stat,  
ministrul industriilor,  
**Dumitru Popescu**

București, 12 februarie 1994.

Nr. 45.

## L I S T A

produselor și serviciilor executate în țară, ale căror prețuri și tarife se stabilesc și se adaptează de regiile autonome și societățile comerciale cu capital majoritar de stat prin negociere cu beneficiarii, sub supravegherea Ministerului Finanțelor — Departamentul de evoluție a prețurilor și protecția concurenței

- |   |   |
|---|---|
| 1. Energie electrică și termică (inclusiv distribuția)  | 12. Lemn de foc   |
| 2. Cărbuni  | 13. Proteze și produse ortopedice   |
| 3. Țiței  | 14. Pâine   |
| 4. Gaze naturale  | 15. Lapte și produse lactate  |
| 5. Minereu de fier  | 16. Transport de mărfuri și călători pe calea ferată  |
| 6. Mineruri și concentrate de metale neferoase, rare și prețioase   | 17. Transport fluvial în Delta și pe relația Orșova—Moldova Nouă, Brăila—Hirșova și Galați—Grindu, pentru localnici |
| 7. Metale neferoase și prețioase  | 18. Transport urban de călători, în comun, inclusiv metroul   |
| 8. Tehnică militară, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 826/1990   | 19. Servicii de poștă și telecomunicații  |
| 9. Produse petroliere   | 20. Întreținerea copiilor în creșe și grădinițe   |
| 10. Medicamente de uz uman. Medicamentele de uz uman din import, indiferent de forma de organizare și titularul dreptului de proprietate al agentului economic, conform listei celor compensate, potrivit hotărârilor Guvernului nr. 840/1992 și nr. 387/1993, de la bugetul fondului special pentru sănătate | 21. Produse și servicii de gospodărire a apelor   |
| 11. Masă lemnoasă pe picior   | 22. Apă, canal, salubritate   |
|   | 23. Servicii medicale, inclusiv prestațiile prevăzute în anexa la Hotărârea Guvernului nr. 390/1991                 |
|   | 24. Prestări de servicii efectuate în condițiile legii de Ministerul de Interne.                                    |

## DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

## CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

## D E C I Z I A Nr. 62 \*)

din 21 octombrie 1993

Ion Filipescu	— președinte
Miklós Fazakas	— judecător
Victor Dan Zlătescu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent.

Pe rol pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate invocată de Vacca Vincenzo ș.a. în dosarul nr. 1/1993 al Tribunalului Municipiului București, Secția contencios administrativ.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 14 octombrie 1993, concluziile reclamantilor, a Comitetului Român pentru Adopții și a procurorului fiind consemnate în încheierea din aceeași dată, pronunțarea fiind amânată pentru 21 octombrie 1993.

Reclamanții au solicitat admiterea excepției susținând, prin avocatul Octavian Rădulescu, că prevederile art. 3 și 4 din Legea nr. 11/1990 privind încuviințarea adopției sunt neconstituționale deoarece ele nu au în vedere interesele copilului, ci dau prioritate adopției naționale.

Din partea Comitetului Român pentru Adopții, consilierul juridic Elena Constantinescu a solicitat respingerea excepției, dispozițiile legale contestate fiind în concordanță cu prevederile constituționale.

Procurorul Raul Petrescu a cerut, de asemenea, respingerea excepției, dispozițiile art. 3 și 4 din Legea nr. 11/1990 fiind conforme prevederilor Constituției României, precum și pactelor și tratatelor internaționale la care România este parte.

## CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele :

Reclamanții Vacca Vincenzo ș.a. au chemat în judecată Comitetul Român pentru Adopții, solicitând ca prin hotărâre judecătorească pârâtul să fie obligat : să ia în evidență cererile de adopție formulate, să le propună copii pentru adopție potrivit ordinii de înregistrare a cererilor, să li se permită accesul la evidența centralizată a copiilor adoptabili pentru a putea veri-

\*) Definitivă prin nerecurare.

fica dacă se respectă ordinea de înscriere. Totodată, au mai solicitat să se constate că refuzul pârâtului de a înregistra cererile cu îndrumarea de a se adresa anumitor societăți particulare de adopție, „agreate“ de pârât, este nelegal.

Cererea a fost înregistrată de Tribunalul Municipiului București, Secția contencios administrativ, la data de 4 ianuarie 1993 și a format obiectul dosarului nr. 1/1993.

La termenul din 3 februarie 1993, reclamanții, prin avocatul Rădulescu Octavian, au invocat neconstituționalitatea prevederilor art. 3 și 4 din Legea nr. 11/1990 privind încuviințarea adopției, care vin în contradicție nu numai cu interesul copilului, dar și cu dispozițiile din Constituția României, respectiv art. 16, 23, 25, 43, 45, 26 alin. (1) și (2), precum și cu prevederile tratatelor și pactelor internaționale, respectiv art. 2 alin. (1), 13 alin. (2), 25 alin. (2) și art. 30 din Declarația Universală a Drepturilor Omului.

Reprezentanta Comitetului Român pentru Adopții a susținut că pe fond susținerile nu sunt întemeiate și a solicitat sesizarea Curții Constituționale pentru soluționarea ei.

Tribunalul a amânat pronunțarea la 15 februarie 1994 și, prin încheierea din aceeași dată, a sesizat Curtea Constituțională exprimându-și opinia în sensul că ar fi neconstituțională numai prevederea potrivit căreia înregistrarea cererilor este condiționată de adresarea solicitanților la anumite societăți particulare de adopție „agreate“ de Comitetul Român pentru Adopții și a dispus suspendarea judecării cauzei până la soluționarea excepției de neconstituționalitate.

În vederea soluționării excepției au fost solicitate, în baza art. 24 din Legea nr. 47/1992, puncte de vedere Senatului, Camerei Deputaților și Guvernului.

Guvernul a opinat în avizul său că Legea nr. 11/1990, modificată prin Legea nr. 48/1991, respectă în întregul ei litera și spiritul prevederilor constituționale. Celelalte organe solicitate nu și-au exprimat punctul de vedere.

În raport cu susținerile părților, cu actele și lucrările dosarului,

#### CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

reține că sesizarea este neîntemeiată, urmând a fi respinsă.

Constituția României, reglementând ocrotirea ce trebuie acordată copiilor și tinerilor, prevede în art. 45 alin. (1) că aceștia se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor.

În alin. (3) al aceluiași articol se proclamă că exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care ar dăuna sănătății, moralității sau care ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea morală sunt interzise.

Principiul totalei egalități în fața legii și a autorităților publice fără privilegii și fără discriminări, proclamat de art. 16 alin. (1) al legii fundamentale, asigură egalitatea de tratament juridic atât pentru adoptatori, cât și pentru adoptați.

Un document internațional care interesează direct în cauză este Convenția cu privire la drepturile copilului, ratificată de România prin Legea nr. 18 din 27 sep-

tembrie 1990, convenție care stipulează în art. 21 că în materie de adopție criteriul fundamental este interesul superior al copilului. De altfel, Codul familiei stabilea, încă din anul 1954, în art. 66 că „Adopția se face numai în interesul celui adoptat“.

La rândul lor, prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului se găsesc integrate în dreptul intern, atât în temeiul prevederilor art. 11 alin. (2) din Constituție care stabilesc că „Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern“, cât și ale art. 20 din legea fundamentală care dispune că dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. În alineatul secund al aceluiași text constituțional se prevede chiar că, dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale.

Rezultă, așadar, fără echivoc, că principiul cardinal în materie, căruia trebuie să-i dea expresie atât legiuitorul, cât și judecătorul, este promovarea interesului superior al copilului. Acest criteriu trebuie să fie decisiv pentru soluționarea cererilor de adopție.

Cu privire la așa-numita *adopție internațională*, Convenția cu privire la drepturile copilului prevede în art. 21 lit. b), c) și d) că o astfel de adopție trebuie să reprezinte o soluție subsidiară, adoptabilă numai atunci când copilul nu poate fi încredințat în țara sa unei familii de adopție sau plasament sau dacă nu poate fi îngrijit în mod corespunzător. O grijă deosebită a convenției este ca prin *adopție internațională* să nu se urmărească realizarea unui profit material necuvenit de către persoanele implicate în adopție.

Textul art. 21 lit. b) din convenție prevede: „...recunosc că adopția în străinătate poate fi concepută ca un alt mijloc de a asigura îngrijirile necesare copilului, dacă acesta nu poate în țara sa de origine să fie plasat într-o familie care să-l întrețină sau să-l adopte, unde să poată fi crescut în mod convenabil“.

Trebuie notate și prevederile Rezoluției Adunării generale a Organizației Națiunilor Unite nr. 41/85 din 6 februarie 1987 cuprinzând „Declarația asupra principiilor sociale și juridice, aplicabile la protecția și bunăstarea copiilor, privită îndeosebi sub aspectul practicii în materie de adopțiune și de plasament familial pe plan național și internațional“.

În art. 17 din acest document se stipulează: „Dacă copilul nu poate, în țara sa de origine, să fie plasat într-o familie care să-i asigure întreținerea sau să-l adopte, sau să fie crescut în mod convenabil, adopția în străinătate poate fi luată în considerație ca un mijloc potrivit de a-i asigura o familie“.

Dând urmare acestor principii, art. 3 din Legea nr. 11/1990, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 48/1991, stabilește că „străinii sau cetățenii români cu domiciliul în străinătate pot adopta numai copii aflați în evidența Comitetului Român pentru Adopții și care nu au putut fi încredințați sau adoptați în țară în intervalul de cel puțin 6 luni de la luarea în evidență“, fapt care se dovedește cu confirmarea dată de Comitetul Român pentru Adopții.

Preluând această reglementare, Legea nr. 11/1990, modificată prin Legea nr. 48/1991, stabilește aceleași condiții. Se dă astfel expresie unuia dintre principiile de bază ale Convenției cu privire la drepturile copilului, aceea că interesul acestuia dictează să nu fie desprins din mediul său național, lingvistic sau religios.

Sub acest aspect, stabilirea subsidiarității adopției internaționale față de cea națională, nu numai că nu dă expresie unei discriminări, ci reprezintă o puternică garanție a ocrotirii intereselor copilului.

Faptul că prin lege se stabilește o anumită ordine de preferință nu reprezintă o discriminare. O atare discriminare ar presupune excluderea totală a unei anumite categorii de persoane de la dreptul de a adopta, pentru motivul că ei sunt cetățeni străini sau cetățeni români domiciliați în străinătate. Or, legea nu exclude dreptul acestor persoane de a adopta copii români, ci, dimpotrivă, îl recunoaște, în condițiile arătate.

Subsidiaritatea presupune aici o măsură de politică familială, care este perfect compatibilă cu principiul

interesului major al minorului care urmează a fi adoptat.

Nici sub aspectul celorlalte texte invocate de reclamant legea nu apare contrară Constituției, astfel că nu pune în discuție libertatea individuală, căci adopția națională nu aduce nici o atingere libertății minorului, nu atinge nici dreptul de emigrare, pentru că rațiunea adopției nu poate fi în nici un caz emigrarea (dacă acesta ar fi scopul real al adopției ne-am găsi în fața unei fraude de lege), nu afectează nici principiul că statul trebuie să asigure un nivel de trai decent, deoarece acest principiu constituțional se realizează prin mijloace de protecție socială în țara noastră, nicidecum prin exportarea copiilor în țări cu un nivel de trai superior.

Desigur, aceste considerațiuni, care vizează aspectele de constituționalitate invocate de reclamant, nu sunt de natură să dispenseze instanțele ordinare de soluționare a celorlalte capete de acțiune formulate de reclamant.

Față de aceste considerațiuni,

#### CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate privind art. 3 și 4 din Legea nr. 11/1990 invocată de Vacca Vicenzo, de Rosa Claudia, Salvi Varissa, Meddaloni Rachele, Mutto Ottaviano și Ana, Dr. Sarletti, Scotto Arturo, Brogi Marco, Lipari Guglielmo, Morelli Renzo și Loretta, Sestito Salvatore, Calogero Maria, Cacciapupi Fausto, Datolo Giovanna, Bertolini Pier Paolo, Giananti Giovanna, Maninni Sandro, Maniconi Aura, Cecchi Celso, Ragazzini Vanda, Lauretti Viller, Pangrazi Daniela, Mendito Francesco, Riganello Maria, Gaetano Romeo, Foresta Carmela, Frederico Carlo, Foresta Anna Maria, Giuseppe Sestito, Castelli Patrizia, Petrucci Riccardo, Paolini Maria Cristina, Melone Vincenzo, Fiano Carmen, Bizzari Guglielmo, Martino Rosana, Calbi Francesco și Disignano și Calbi Isabella în dosarul nr. 1/1993 al Tribunalului Municipiului București, Secția contencios administrativ, cu care Curtea a fost sesizată prin încheierea din 15 februarie 1993.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 21 octombrie 1993.

PREȘEDINTE,

**Ion Filipescu**

Magistrat-asistent,

**Florentina Geangu**

#### CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

**DECIZIA Nr. 69 \*)**

**din 24 noiembrie 1993**

Ioan Muraru	— președinte
Miklós Fazakas	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Raul Petrescu	— procuror
Florentina Geangu	— magistrat-asistent.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin încheierea din 27 mai 1993, Curtea Supremă de Justiție a sesizat Curtea Constituțională cu privire la excepția de neconstituționalitate a art. 22 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, excepție ridicată de intimatul Balint Imre în dosarul nr. 247/1993.

În susținerea excepției de neconstituționalitate intimatul Balint Imre arată că art. 22 din Legea nr. 5/1973, în temeiul căruia s-a pronunțat hotărârea instanței de fond, contravine: art. 16 și art. 20 din Constituția României; art. 11 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și cultu-

Pe rol pronunțarea asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 22 din Legea nr. 5/1993 invocată de intimatul Balint Imre în dosarul nr. 247/1993, aflat pe rolul Secției civile a Curții Supreme de Justiție.

Dezbaterile au avut loc în ședința din 20 octombrie 1993, cu participarea procurorului și a părților, și au fost consemnate în încheierea de la aceeași dată, pronunțarea amânându-se la 3 noiembrie 1993, 17 noiembrie 1993, iar apoi la 24 noiembrie 1993.

\*) Definitivă prin nerecurare.

rale, care recunoaște oricărei persoane dreptul la o locuință suficientă ; art. 5 lit. e) pct. III din Convenția internațională la care România a aderat prin Decretul nr. 345 din 14 iunie 1970, care garantează dreptul la locuință ; art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, care stipulează că orice om are dreptul la un nivel de trai decent, care include și dreptul de a avea o locuință.

Întrucât prin Încheierea din 27 mai 1993 Curtea Supremă de Justiție nu-și exprimase opinia în legătură cu excepția ridicată potrivit art. 23 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, ulterior, la 14 iulie 1993, completul de judecată și-a completat încheierea inițială, precizând că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

În vederea soluționării excepției au fost solicitate, în baza art. 24 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, puncte de vedere Camerei Deputaților, Senatului și Guvernului.

În punctul de vedere exprimat, Senatul consideră că excepția este neîntemeiată deoarece art. 22 din Legea nr. 5/1973 stabilește criteriile legale de atribuire a beneficiului contractului de locațiune, iar în cazurile în care îndreptățirea este egală, litigiul se rezolvă pe baza criteriilor de preferință îndeplinite de fiecare dintre soți, dând prioritate intereselor minorilor.

Guvernul a considerat și el că dispozițiile art. 22 din Legea nr. 5/1973 nu contravin Constituției, deoarece atribuirea dreptului de folosință a unei anumite locuințe nu poate fi considerată ca aducând atingere dreptului subiectiv al unei persoane de a avea o locuință. O hotărâre judecătorească pronunțată în această materie nu poate fi echivalentă cu interzicerea dreptului de a avea o locuință, ci numai a dreptului de folosință a domiciliului comun, de către unul dintre soți, ca urmare a vătămării grave a raporturilor dintre ei, situație care face conviețuirea imposibilă și justifică desfacerea căsătoriei.

Camera Deputaților nu și-a exprimat punctul de vedere.

#### CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Senatului și Guvernului, susținerile părților, concluziile procurorului și văzând dispozițiile art. 22 din Legea nr. 5/1973, art. 16, art. 20 și art. 144 lit. c) din Constituție, reține următoarele :

În dosarul aflat pe rol se pune, de fapt, problema de a constata dacă art. 22 din Legea nr. 5/1973 este sau nu în conformitate cu prevederile Constituției României, intrată în vigoare în anul 1991.

În acest articol se stabilește că : „În caz de divorț, dacă soții nu au convenit altfel, beneficiul contractului privitor la locuință folosește soțului căruia i s-au dat în îngrijire copiii, iar în cazul când nu sunt copii, soțului care a obținut divorțul.

În toate celelalte situații instanța care pronunță divorțul va hotărî care dintre soți va avea beneficiul contractului privitor la locuință“.

Se pune în discuție concordanța acestor prevederi legale cu art. 16 și 45 din Constituție, cu art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu art. 11 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, cu art. 5 lit. c) pct. III din Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, cu dispozițiile eu-

prinse în Convenția cu privire la drepturile copilului, (ratificată de România în anul 1990), îndeosebi în art. 3, 16 și 27.

Față de art. 16 din Constituție, care consacră egalitatea în drepturi, textul legal se află în deplină concordanță. De altfel, art. 22 din Legea nr. 5/1973 nici nu pune în discuție o asemenea regulă constituțională de tradiție, ci stabilește cum trebuie să procedeze judecătorul. Acest articol permite părților un acord în rezolvarea litigiului privind beneficiul contractului de locațiune, iar în lipsa acestuia obligă instanța să protejeze interesul copilului minor. Atunci când spune că beneficiul contractului privitor la locuință folosește soțului căruia i s-au dat în îngrijire copiii, legea valorifică prioritar dreptul copilului la locuință, iar această prioritate rezultă și din art. 45 alin. (1) din Constituția României potrivit căruia „Copiii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și de asistență în realizarea drepturilor lor“. Mai mult, Convenția cu privire la drepturile copilului (ratificată de România prin Legea nr. 18 din 27 septembrie 1990, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 109 din 28 septembrie 1990), stabilește, îndeosebi în art. 3, 16 și 27 că în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de către instituții publice sau private de protecție socială, de către tribunale, autorități administrative sau organe legislative, interesul superior al copilului trebuie să fie un criteriu primordial; cât privește dreptul copilului la un nivel de viață satisfăcător, statele părți vor adopta măsuri corespunzătoare, ținând cont de condițiile naționale și în limitele mijloacelor lor, pentru a ajuta părinții și celelalte persoane având în îngrijire copii de a pune în aplicare acest drept și a oferi, în caz de nevoie, o asistență materială și programe de sprijin, îndeosebi în ce privește alimentația, îmbrăcămintea și locuința. Această convenție, în temeiul art. 11 din Constituție, face parte din dreptul intern și este aplicabilă, în temeiul art. 20 din Constituție, în speță. Textele constituționale și din convenție, invocate aici, stabilesc un drept de preferință în favoarea copilului minor, iar art. 22 din Legea nr. 5/1973 face același lucru, de unde rezultă o corespondență deplină și perfect aplicabilă în speța dedusă judecătii.

Art. 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, art. 11 pct. 1 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, art. 5 lit. e) pct. III din Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială, consacră, așa cum exact se susține în excepția invocată, dreptul oricărei persoane la un nivel de trai satisfăcător; pentru ea însăși și familia sa, cuprinzând inclusiv hrana, îmbrăcămintea și locuința. De altfel aceste exigențe sunt reflectate și în dispozițiile art. 43 din Constituția României, desigur într-o exprimare juridică sintetică. Art. 22 din Legea nr. 5/1973 nu vine în contradicție cu aceste dispoziții ; el nu se referă la obligația care revine statului prin autoritățile sale competente privind asigurarea nivelului de trai decent, ci impune judecătorului criteriile pe care să le aibă în vedere când rezolvă un litigiu privitor la o locuință. Dacă textul legal nu ar stabili astfel, soluționarea judecătorească a litigiilor ar fi lăsată exclusiv la latitudinea instanțelor, ceea ce ar putea conduce la o practică judiciară diversă, în măsură a dăuna principiilor menționate mai sus.

Este în afara oricărei îndoieli că fiecare persoană are dreptul la o locuință, dar art. 22 din Legea nr. 5/1973 nu pune în sarcina judecătorului asigurarea acestui drept, ci rezolvarea unui litigiu cu privire la o anumită locuință, mai ales când părțile nu găsesc o cale sau încercările eșuează. De aceea și alte motive invocate în susținerea excepției, precum posibilitatea cumpărării apartamentului, partajarea acestuia, nu pot fi în măsură să motiveze neconstituționalitatea textului, care permite soluționarea prealabilă de către părți a beneficiului contractului privitor la locuință. Este

evident că art. 22 din Legea nr. 5/1973 nu contravine nici Constituției și nici pactelor și convențiilor la care România este parte.

Cât privește problema cheltuielilor de judecată ridicată de părți, ea rămâne a fi soluționată de către instanța care judecă procesul, singura în măsură să aprecieze integral cuantumul acestora și repartizarea lor.

Față de considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, al art. 13 alin. (1) lit. A. c) din Legea nr. 47/1992,

#### CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că dispozițiile art. 22 din Legea nr. 5/1973 privind administrarea fondului locativ de stat și reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași sunt constituționale.

2. Respinge excepția de neconstituționalitate invocată de către Balint Imre în dosarul nr. 247/1993, aflat pe rolul Secției civile a Curții Supreme de Justiție, ca nefondată.

3. Problema cheltuielilor de judecată urmează a fi soluționată de către instanța de judecată pe rolul căreia se află dosarul în cauză.

Cu recurs în termen de 10 zile de la comunicare.

Pronunțată în ședința publică din 24 noiembrie 1993.

PREȘEDINTE,

prof. univ. dr. Ioan Muraru

Magistrat-asistent,  
Florentina Geangu

---

**EDITOR : PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR**

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, București, calea 13 Septembrie — Casa Republicii, sector 5,  
cont 30.98.12 301 B.C.R. — S.M.B.  
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenți economici, București,  
str. Blanduziei nr. 1, sector 2, telefon 6.11.77.02.  
Tiparul : Tipografia „Monitorul Oficial” București str. Jiului nr. 163, sector 1, telefon 6.68.55.58.